

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

30 Ιανουαρίου 2023

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 390

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 5483

Διαδικασίες δημοσιονομικών διορθώσεων και αναζήτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ -
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005 - Α' 98), που διατηρήθηκε σε ισχύ με την παρ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).

2. Τον ν. 4914/2022 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.» και άλλες διατάξεις του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων» (Α' 61) και ειδικότερα το άρθρο 42, την παρ. 18 του άρθρου 63 και την παρ. 3γ του άρθρου 66 αυτού.

3. «Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων (L 231).

4. Το π.δ. 5/2022 «Οργανισμός Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων» (Α' 15).

5. Το π.δ. 142/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Οικονομικών» (Α' 181).

6. Το π.δ. 81/2019 «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους - Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων» (Α' 119).

7. Το π.δ. 83/2019 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 121).

8. Την υπό στοιχεία Υ2/9-7-2019 απόφαση του Πρωθυπουργού «Σύσταση θέσεων Αναπληρωτή Υπουργού και Υφυπουργών» (Β' 2901).

9. Το π.δ. 62/2020 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 155).

10. Την υπ' αρ. 51875/07.05.2021 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Ιωάννη Τσακίρη» (Β' 1867).

11. Την υπό στοιχεία Υ70/30.10.2020 απόφαση του Πρωθυπουργού «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, Θεόδωρο Σκυλακάκη» (Β' 4805).

12. Την υπ' αρ. 114947/29-11-2022 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» (Β' 6132).

13. Την υπ' αρ. 114274/22-11-2022 απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασίες ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων στο πλαίσιο των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 (έλεγχος δημοσίων συμβάσεων του άρθρου 38 του ν. 4914/2022 (Α' 61))» (Β' 6131).

14. Την υπ' αρ. 3622/16.1.2023 εισήγηση του προϊστάμενου της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων.

15. Το γεγονός ότι από την παρούσα δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1 Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας νοούνται ως:

1. «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου» (ΣΔΕ): Οι διοικητικές αρχές που έχουν οριστεί ως αρμόδιες για τη διαχείριση και τον έλεγχο των Προγραμμάτων, οι οποίες βρίσκονται σε αλληλεξάρτηση και είναι διαρθρωμένες με συγκεκριμένη οργανωτική δομή, καθώς και το πλαίσιο κανόνων και διαδικασιών που πρέπει να εφαρμόζονται με βάση το εφαρμοστέο δίκαιο για τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των πόρων και την υλοποίηση των πράξεων. Το ΣΔΕ δύναται να είναι κοινό για περισσότερα του ενός Προγράμματα.

2. «Εφαρμοστέο δίκαιο»: Το ενωσιακό δίκαιο και το σχετικό με την εφαρμογή του εθνικό δίκαιο.

3. «Πράξη»: α) Έργο, σύμβαση, δράση ή ομάδα έργων που επιλέγονται στο πλαίσιο των Προγραμμάτων, β) στο πλαίσιο των χρηματοδοτικών μέσων, η συνεισφορά του Προγράμματος σε ένα χρηματοδοτικό μέσο και η επακόλουθη χρηματοδοτική στήριξη που παρέχεται στους τελικούς αποδέκτες από το εν λόγω χρηματοδοτικό μέσο.

4. «Φορείς Διαχείρισης»: Οι Διαχειριστικές Αρχές των Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027 των παρ. 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 4914/2022, καθώς και οι Ενδιάμεσοι Φορείς στους οποίους μία Διαχειριστική Αρχή αναθέτει ορισμένα καθήκοντα υπό την ευθύνη της σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 8 και το άρθρο 13 του ν. 4914/2022.

5. «Δικαιούχος»: α) Δημόσιος ή ιδιωτικός φορέας ή διεθνής οργανισμός, οντότητα με ή χωρίς νομική προσωπικότητα, ή φυσικό πρόσωπο που έχει την ευθύνη για την έναρξη ή για την έναρξη και την υλοποίηση πράξεων, β) στο πλαίσιο συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ), ο δημόσιος φορέας που αρχίζει την πράξη ΣΔΙΤ ή ο ιδιωτικός φορέας-εταίρος που επιλέγεται για την υλοποίησή της, γ) στο πλαίσιο των καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων, η επιχείρηση που λαμβάνει την ενίσχυση, δ) στο πλαίσιο των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας που παρέχονται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1407/2013 της Επιτροπής της 18ης Δεκεμβρίου 2013, «σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας» (L 352) ή τον Κανονισμό (ΕΕ) 717/2014 της Επιτροπής της 27ης Ιουλίου 2014, «σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας στους τομείς της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας» (L 190), το κράτος μέλος μπορεί να αποφασίσει ότι ο δικαιούχος είναι ο φορέας που χορηγεί την ενίσχυση, εφόσον είναι υπεύθυνος για την έναρξη ή για την έναρξη και την υλοποίηση της πράξης, ε) στο πλαίσιο των χρηματοδοτικών μέσων, ο φορέας που υλοποιεί το ταμείο χαρτοφυλακίου, ο φορέας που υλοποιεί το ειδικό ταμείο ή, όταν η Διαχειριστική Αρχή διαχειρίζεται το χρηματοδοτικό μέσο, η Διαχειριστική Αρχή.

6. «Εγχειρίδιο/α Διαδικασιών ΣΔΕ»: Έγγραφα που εξειδικεύουν τα καθήκοντα και τους κανόνες για τη διαχείριση και υλοποίηση των Προγραμμάτων, όπως προκύπτουν από το εφαρμοστέο δίκαιο. Τα έγγραφα αυτά περιλαμβάνουν τις γραπτές διαδικασίες με τις αρμοδιότητες και τις ενέργειες που πρέπει να ακολουθούνται, καθώς και τυποποιημένα έντυπα, οδηγούς, οδηγίες και εγκυκλίους για την ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή του/ων Συστήματος/Συστημάτων Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ). Η εφαρμογή του/των Εγχειριδίου/ων Διαδικασιών ΣΔΕ είναι υποχρεωτική από τους φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση και την υλοποίηση των Προγραμμάτων.

7. «Διαχειριστικές επαληθεύσεις»: Οι διοικητικές επαληθεύσεις δαπανών και οι επιτόπιες επαληθεύσεις που διενεργούν οι φορείς διαχείρισης σε πράξεις Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2021-2027, των οποίων έχουν αναλάβει τη διαχείριση, οι οποίες καλύπτουν τις διοικητικές,

οικονομικές, τεχνικές και φυσικές πτυχές των πράξεων αυτών, οι διοικητικές ή επιτόπιες επαληθεύσεις για την τήρηση των δεσμεύσεων που αφορούν στην περίοδο μετά την ολοκλήρωση της υλοποίησης των πράξεων (μακροχρόνιες υποχρεώσεις), καθώς και κάθε διοικητική εξέταση στοιχείων των πράξεων κατά τη διάρκεια υλοποίησής τους.

8. «Έκθεση»: Κάθε έγγραφο που αποτυπώνει τα αποτελέσματα/πορίσματα διαχειριστικής επαλήθευσης της παρ. 7 του παρόντος ή προληπτικού ελέγχου νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων που διενεργούν οι φορείς διαχείρισης.

9. Κοινοποίηση: Η γνωστοποίηση εγγράφου σε παραλήπτη που γίνεται εγγράφως ή ηλεκτρονικά ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο, το οποίο καθιστά εφικτό τον ακριβή προσδιορισμό της ημέρας και ώρας της λήψης του από τον παραλήπτη (ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ΟΠΣ/ΟΠΣΚΕ ή άλλο κατάλληλο μέσο).

10. «Παρατυπία»: Κάθε παράβαση του εφαρμοστέου δικαίου, η οποία προκύπτει από πράξη ή παράλειψη οικονομικού φορέα και ζημιώνει ή ενδέχεται να ζημιώσει τον προϋπολογισμό της Ένωσης με καταλογισμό αδικαιολόγητων δαπανών στον εν λόγω προϋπολογισμό.

11. «Οικονομικός φορέας»: Οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή άλλη οντότητα που λαμβάνει μέρος στην υλοποίηση των Ταμείων, με εξαίρεση τα κράτη-μέλη κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας.

12. «Συστημική παρατυπία»: Παρατυπία που έχει ενδεχομένως επαναλαμβανόμενο χαρακτήρα, με μεγάλη πιθανότητα εμφάνισης σε παρεμφερείς τύπους πράξεων, η οποία προκύπτει από σοβαρή ανεπάρκεια, όπως αυτή ορίζεται στο σημείο 32 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, συμπεριλαμβανομένης της παράλειψης καθορισμού κατάλληλων διαδικασιών, σύμφωνα με τον Κανονισμό και τους ειδικούς κανόνες για κάθε Ταμείο.

13. «Διόρθωση»: Η περικοπή ποσού από πράξη, στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησής της από τα Προγράμματα, όταν διαπιστώνεται παρατυπία και οι δαπάνες που συνδέονται με αυτήν δεν έχουν δηλωθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

14. «Δημοσιονομική Διόρθωση»: Η ακύρωση του συνόλου ή μέρους της ενωσιακής ή και εθνικής συμμετοχής σε πράξη, στο πλαίσιο της συγχρηματοδότησής της από τα Προγράμματα, όταν διαπιστώνεται παρατυπία και οι δαπάνες που συνδέονται με αυτήν έχουν δηλωθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 103 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060.

15. «Αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό»: Κάθε δαπάνη στην οποία δεν αντιστοιχεί ίσης αξίας παραδοθέν προϊόν, έργο ή υπηρεσία, σύμφωνα με τους όρους της σχετικής σύμβασης ή απόφασης με την οποία αναλήφθηκε η υποχρέωση της δαπάνης.

16. «Ανάκτηση»: Η επιστροφή των αχρεωστήτως ή παρانونώς καταβληθέντων ποσών από τον λαβόντα για μη νόμιμη αιτία.

17. «Μείωση Ορίου Πληρωμών του Εθνικού Σκέλους του ΠΔΕ»: Η μείωση του ορίου πληρωμών του επόμενου οικονομικού έτους του εθνικού σκέλους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) του Υπουργείου ή

της Περιφέρειας που εποπτεύει τον υπόχρεο φορέα στον οποίο διαπιστώθηκε η παρατυπία, κατά τα οριζόμενα στην παρ. 3γ του άρθρου 66 του ν. 4914/2022.

19. «Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα», εφεξής ΟΠΣ: Το πληροφοριακό σύστημα του άρθρου 54 του ν. 4914/2022.

20. «Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Διαχείρισης Κρατικών Ενισχύσεων», εφεξής ΟΠΣΚΕ: Το πληροφοριακό σύστημα του άρθρου 56 του ν. 4914/2022.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις της παρούσας έχουν εφαρμογή στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021- 2027 που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+), το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ), το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (ΕΤΘΑΥ).

2. Οι διαδικασίες διόρθωσης/δημοσιονομικής διόρθωσης ή και αναζήτησης, μέσω ανάκτησης/μείωσης ορίου πληρωμών, των αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού ή τον προϋπολογισμό της Ένωσης που χρηματοδοτούν την υλοποίηση πράξεων στο πλαίσιο των εν λόγω Προγραμμάτων, εφαρμόζονται:

α) από τον αρμόδιο φορέα διαχείρισης, στο πλαίσιο ελέγχων νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων του άρθρου 38 του ν. 4914/2022,

β) από τον αρμόδιο φορέα διαχείρισης, κατόπιν διαπίστωσης παρατυπίας στο πλαίσιο διαχειριστικών επαληθεύσεων,

γ) από τον αρμόδιο φορέα διαχείρισης ή την Ειδική Υπηρεσία «Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων», κατόπιν οριστικού πορίσματος ελέγχου που έχει διενεργηθεί από ελεγκτική αρχή/όργανο, εθνική ή ενωσιακή, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 11.

3. Με την επιφύλαξη των παρ. 3 και 4 του άρθρου 11, οι διαδικασίες επιβολής δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης/μείωσης ορίου πληρωμών κατόπιν ελέγχων της Αρχής Ελέγχου ρυθμίζονται από την προβλεπόμενη στην περ. (α) της παρ. 7 του άρθρου 63 του ν. 4914/2022 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Άρθρο 3

Διορθώσεις στο πλαίσιο ελέγχων νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων

1. Στις περιπτώσεις προληπτικών ελέγχων νομιμότητας διαδικασιών σύναψης σύμβασης, τροποποίησης και εκτέλεσης αυτής σύμφωνα με την υπ' αρ. 114274/22-11-2022 (Β' 6131) απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων:

1.1. Όταν στο πλαίσιο των ελέγχων αυτών εντοπιστεί παρατυπία και προτείνεται διόρθωση, στη διατύπωση γνώμης ή/και στα έγγραφα που προσδιορίζονται στις σχετικές διαδικασίες του ΣΔΕ, ο φορέας διαχείρισης

ορίζει το ποσοστό της κατ' αποκοπή διόρθωσης ή το ύψος της αναλογικής διόρθωσης εφόσον είναι εφικτός ο προσδιορισμός της δημοσιονομικής ζημίας σύμφωνα με το άρθρο 10, και γίνεται κοινοποίηση στον δικαιούχο.

1.2. Ο δικαιούχος μπορεί, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα πέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την παραλαβή, να υποβάλει στον αρμόδιο φορέα διαχείρισης τις αντιρρήσεις του ως προς την προτεινόμενη διόρθωση, εγγράφως ή ηλεκτρονικά ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο το οποίο καθιστά εφικτό τον ακριβή προσδιορισμό της ημέρας και ώρας υποβολής (ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ΟΠΣ/ΟΠΣΚΕ ή άλλο κατάλληλο μέσο).

1.3. Οι αντιρρήσεις εξετάζονται από τον αρμόδιο φορέα διαχείρισης, εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την υποβολή τους.

1.4. Σε περίπτωση υποβολής αντιρρήσεων και μετά την εξέταση αυτών ή σε περίπτωση παρέλευσης άπρακτης της προθεσμίας υποβολής των αντιρρήσεων, ο φορέας διαχείρισης οριστικοποιεί την απόφασή του ως προς την επιβολή της διόρθωσης στο σχετικό έγγραφο του ΣΔΕ.

1.5. Όταν οριστικοποιηθεί η διόρθωση, τα σχετικά με τη διόρθωση ποσά της σύμβασης καθίστανται μη επιλέξιμα για συγχρηματοδότηση και βαρύνουν τον δικαιούχο, όπως προκύπτει από τα οριζόμενα στην παρ. 8 του άρθρου 42 του ν. 4914/2022.

1.6. Κατά τα λοιπά, για τους προληπτικούς ελέγχους νομιμότητας διαδικασιών σύναψης σύμβασης ή τροποποίησης και εκτέλεσης αυτής από τους φορείς διαχείρισης, ισχύουν κατ' αναλογία τα οριζόμενα στα άρθρα 6 έως 10.

2. Στις περιπτώσεις κατασταλτικών ελέγχων νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων, ενδεχόμενες διορθώσεις αντιμετωπίζονται στο πλαίσιο της διαδικασίας του ΣΔΕ για τη διοικητική επαλήθευση των δαπανών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 4.

Άρθρο 4

Διορθώσεις και Δημοσιονομικές Διορθώσεις στο πλαίσιο διαχειριστικών επαληθεύσεων

1. Όταν ο αρμόδιος φορέας διαχείρισης διαπιστώνει παρατυπία, στο πλαίσιο των διαχειριστικών επαληθεύσεων του σημείου 7 του άρθρου 1, την καταγράφει σε προσωρινή έκθεση, ανάλογα με τη διαδικασία του ΣΔΕ στο πλαίσιο της οποίας διαπιστώθηκε, προσδιορίζει το ύψος του ποσού που πρέπει να περικοπεί ή να ακυρωθεί, παραθέτοντας την κατάλληλη τεκμηρίωση, και προτείνει αντίστοιχα διόρθωση ή δημοσιονομική διόρθωση, σύμφωνα με τα σημεία 13 και 14 του άρθρου 1.

2. Εφόσον η παρατυπία αφορά δαπάνες για τις οποίες έχει καταβληθεί η αντίστοιχη δημόσια συνεισφορά, η προσωρινή έκθεση περιλαμβάνει και πρόταση για ανάκτηση ή μείωση ορίου πληρωμών από τους δικαιούχους σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 8 του άρθρου 42 του ν. 4914/2022.

Ο υπόχρεος, σε ανάκτηση, φορέας δύναται να διαφέρει από τον δικαιούχο, εφόσον ο λήπτης της επιχορήγησης/χρηματοδότησης δεν είναι ο δικαιούχος και η παρατυπία οφείλεται σε πράξη ή παράλειψη του λήπτη. Στην περίπτωση αυτή, σε ό,τι αφορά στην προσωρινή

και οριστική Έκθεση, στη διαδικασία αντιρρήσεων και στις διαδικασίες για την ανάκτηση αχρεωστήτως ή παράνομως καταβληθέντων ποσών, ως δικαιούχος εφεξής νοείται και ο λήπτης της επιχορήγησης/χρηματοδότησης.

3. Για δαπάνες που έχουν δηλωθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και εμπίπτουν στις περιπτώσεις της παρ. 2 του άρθρου 33 του ν. 4314/2014 που προβλέπονται στην περ. γ της παρ. 3 του άρθρου 66 του ν. 4914/2022, η προσωρινή έκθεση περιλαμβάνει πρόταση για δημοσιονομική διόρθωση χωρίς ανάκτηση ή μείωση ορίου πληρωμών.

4. Η προσωρινή έκθεση εγκρίνεται από τον Προϊστάμενο του φορέα διαχείρισης. Για το ύψος και την αιτιολογία της διόρθωσης/δημοσιονομικής διόρθωσης ή και της ανάκτησης/μείωσης ορίου πληρωμών, ο αρμόδιος φορέας διαχείρισης ενημερώνει τον δικαιούχο, κοινοποιώντας σε αυτόν την προσωρινή έκθεση, ώστε ο δικαιούχος να διατυπώσει τυχόν αντιρρήσεις του, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 5. Η κοινοποίηση της έκθεσης στον δικαιούχο γίνεται εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την έγκρισή της.

5. Στην περίπτωση που η διοικητική επαλήθευση διενεργείται προκειμένου να καταβληθεί η αντίστοιχη δόση συνεισφορά στους δικαιούχους, η έκθεση εγκρίνεται από το αρμόδιο όργανο του φορέα διαχείρισης σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις.

Άρθρο 5

Οριστικοποίηση αποτελεσμάτων διαχειριστικών επαληθεύσεων

1. Ο δικαιούχος μπορεί, εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα πέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την παραλαβή από αυτόν της προσωρινής έκθεσης, να υποβάλει στον αρμόδιο φορέα διαχείρισης τις αντιρρήσεις του, εγγράφως ή ηλεκτρονικά ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο το οποίο καθιστά εφικτό τον ακριβή προσδιορισμό της ημέρας και ώρας υποβολής (ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ΟΠΣ/ΟΠΣΚΕ ή άλλο κατάλληλο μέσο).

2. Οι αντιρρήσεις εξετάζονται από τον αρμόδιο φορέα διαχείρισης εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την υποβολή τους. Σε περίπτωση που απαιτείται περαιτέρω διερεύνηση, δύναται να διενεργείται συμπληρωματική επαλήθευση. Στην περίπτωση αυτή, η έκθεση ολοκληρώνεται εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία διενέργειας της συμπληρωματικής επαλήθευσης.

3. Σε περίπτωση υποβολής αντιρρήσεων και μετά την εξέταση αυτών ή σε περίπτωση παρέλευσης άπρακτης της προθεσμίας υποβολής αντιρρήσεων, η έκθεση οριστικοποιείται και καταχωρίζεται στο ΟΠΣ/ΟΠΣΚΕ.

4. Όταν η οριστική έκθεση δεν προτείνει διόρθωση/δημοσιονομική διόρθωση ή και ανάκτηση/μείωση ορίου πληρωμών, εγκρίνεται από τον Προϊστάμενο του αρμόδιου φορέα διαχείρισης και κοινοποιείται στον δικαιούχο.

5. Όταν η οριστική έκθεση προτείνει διόρθωση/δημοσιονομική διόρθωση ή και ανάκτηση/μείωση ορίου πληρωμών, εγκρίνεται από το αρμόδιο όργανο του άρθρου 8 και κοινοποιείται στον δικαιούχο εντός δέκα (10) ημερολογιακών ημερών από την έγκρισή της, καθώς

και στην αρμόδια Διαχειριστική Αρχή, εφόσον ο φορέας διαχείρισης είναι Ενδιάμεσος Φορέας. Στην περίπτωση που προτείνει δημοσιονομική διόρθωση κοινοποιείται επίσης στην Ειδική Υπηρεσία «Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων».

6. Σε περίπτωση δημοσιονομικής διόρθωσης, η οποία σύμφωνα με το σημείο 14 του άρθρου 1 επιβάλλεται όταν οι δαπάνες που συνδέονται με την παρατυπία έχουν δηλωθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ο αρμόδιος φορέας διαχείρισης καταχωρίζει στο ΟΠΣ το ποσό της, εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την έγκριση της οριστικής έκθεσης μειώνοντας έτσι τα συγχρηματοδοτούμενα ποσά που έχουν ήδη καταχωρισθεί.

7. Τα ποσά που ακυρώνονται σε μία πράξη σε συνέχεια δημοσιονομικής διόρθωσης λόγω μεμονωμένης παρατυπίας, δεν μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν για την εν λόγω πράξη.

8. Κατά παρέκκλιση της παρ. 7, ειδικά για τις πράξεις που περιλαμβάνουν χρηματοδοτικά μέσα, ισχύουν τα οριζόμενα στην παρ. 6 του άρθρου 42 του ν. 4914/2022 σχετικά με την επαναχρησιμοποίηση ποσών στο πλαίσιο της ίδιας πράξης.

9. Σε περίπτωση δημοσιονομικής διόρθωσης του συνόλου των δαπανών μιας πράξης, η απόφαση ένταξης της πράξης ανακαλείται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ΣΔΕ.

10. Για τις παρατυπίες της περ. β) της παρ. 1.1 του Παραρτήματος XII του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060, εκτός από την επιβολή δημοσιονομικών διορθώσεων και ανακτήσεων όπου απαιτείται, ο αρμόδιος φορέας διαχείρισης διαβιβάζει τα στοιχεία, μέσω της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (ΕΑΔ) στις αρμόδιες εθνικές αρχές ή όργανα για την περαιτέρω διερεύνηση των υποθέσεων ως προς τη διάπραξη ή μη απάτης, σύμφωνα με την παρ. 12 του άρθρου 42 του ν. 4914/2022 και το Εγχειρίδιο Διαδικασιών ΣΔΕ.

11. Οι παρατυπίες που εμπίπτουν στις περιπτώσεις του Παραρτήματος XII του Κανονισμού γνωστοποιούνται επίσης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω της καταχώρισης των στοιχείων τους στο Σύστημα Διαχείρισης Παρατυπιών (Irregularity Management System-IMS) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η καταχώριση των στοιχείων γίνεται από τις αρμόδιες Αρχές των Προγραμμάτων σύμφωνα με τις προβλεπόμενες διαδικασίες του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου. Υπεύθυνη για την οριστική υποβολή των παρατυπιών στο IMS είναι η Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ).

Άρθρο 6

Διαδικασίες για τη μείωση ορίου πληρωμών

1. Στην περίπτωση που σε οριστική έκθεση του άρθρου 5 προβλέπεται διόρθωση όπως αυτή ορίζεται στο σημείο 13 του άρθρου 1, και ανάλογη μείωση ορίου πληρωμών, τα σχετικά ποσά αποτυπώνονται στο πλαίσιο της διαδικασίας του ΣΔΕ για τη διοικητική επαλήθευση των δαπανών.

2. Στην περίπτωση που σε οριστική έκθεση του άρθρου 5 προβλέπεται δημοσιονομική διόρθωση όπως αυτή ορίζεται στο σημείο 14 του άρθρου 1, και ανάλο-

γη μείωση ορίου πληρωμών, εκδίδεται, από το αρμόδιο όργανο του άρθρου 8, απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης και μείωσης ορίου πληρωμών.

3. Η απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης και μείωσης ορίου πληρωμών κοινοποιείται στον δικαιούχο, στη Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, στην Ειδική Υπηρεσία «Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων», καθώς και στην αρμόδια Διαχειριστική Αρχή εφόσον η απόφαση εκδίδεται από το αρμόδιο όργανο του Ενδιάμεσου Φορέα.

Άρθρο 7

Διαδικασίες για την ανάκτηση

1. Στην περίπτωση που σε οριστική έκθεση του άρθρου 5 προβλέπεται ανάκτηση αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντος ποσού, ο δικαιούχος/υπόχρεος στην ανάκτηση φορέας δύναται να επιστρέψει οικειοθελώς, εντός προθεσμίας δέκα πέντε (15) ημερολογιακών ημερών από την παραλαβή της οριστικής έκθεσης, το αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέν ποσό σε κατάλληλο λογαριασμό ιδίων εσόδων ΠΔΕ που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος με την αναγραφή του κατάλληλου Αναλυτικού Λογαριασμού Εσόδων (ΑΛΕ). Για τον σκοπό αυτό, η οριστική έκθεση περιλαμβάνει τουλάχιστον τον ενάρθρο της πράξης, τα στοιχεία ταυτοποίησης του υπόχρεου φορέα, το ποσό της επιστροφής, τον ΑΛΕ και την ως άνω προθεσμία. Σε περίπτωση μη οικειοθελούς επιστροφής, εφαρμόζονται οι παρ. 4 έως 12 του παρόντος άρθρου.

2. Για την οικειοθελή ανάκτηση της παρ. 1 στις περιπτώσεις πράξεων κρατικών ενισχύσεων, το προς ανάκτηση αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέν ποσό επιστρέφεται εντόκως από την ημερομηνία καταβολής του μέχρι την ημερομηνία έγκρισης της οριστικής έκθεσης. Το επιτόκιο που εφαρμόζεται καθορίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Κεφάλαιο V του Κανονισμού (ΕΚ) 794/2004 της Επιτροπής.

3. Ο υπόχρεος φορέας ενημερώνει τον φορέα διαχείρισης για την καταβολή του ποσού, εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών, με την προσκόμιση σε αυτόν των στοιχείων τεκμηρίωσης του καταβληθέντος ποσού.

4. Εφόσον δεν επιστραφεί το αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέν ποσό εντός της προθεσμίας της παρ. 1, εκδίδεται από το αρμόδιο όργανο του άρθρου 8:

- Απόφαση ανάκτησης, στην περίπτωση διόρθωσης όπως αυτή ορίζεται στο σημείο 13 του άρθρου 1, ήτοι οι σχετικές δαπάνες δεν έχουν δηλωθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ή

- Απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης στην περίπτωση δημοσιονομικής διόρθωσης όπως αυτή ορίζεται στο σημείο 14 του άρθρου 1, ήτοι οι σχετικές δαπάνες έχουν δηλωθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Το προς ανάκτηση αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέν ποσό επιστρέφεται εντόκως από την ημερομηνία καταβολής του μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της ανωτέρω Απόφασης. Εφαρμόζεται το επιτόκιο της παρ. 2.

5. Η απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης ή η απόφαση ανάκτησης, που αποτελεί νόμιμο τίτλο

βεβαίωσης του χρέους, κοινοποιείται στον δικαιούχο, στη Διεύθυνση Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, στην Ειδική Υπηρεσία «Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων», καθώς και στην αρμόδια Διαχειριστική Αρχή εφόσον η απόφαση εκδίδεται από το αρμόδιο όργανο του Ενδιάμεσου Φορέα.

6. Μετά από την κοινοποίηση στον δικαιούχο της απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης ή της απόφασης ανάκτησης, ο υπόχρεος οφείλει να καταβάλει εντός δέκα πέντε (15) ημερολογιακών ημερών το ποσό το οποίο έχει καταλογισθεί, σε οποιαδήποτε Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (ΔΟΥ), προσκομίζοντας την απόφαση καθώς και το σημείωμα κατάθεσης που τη συνοδεύει. Η ΔΟΥ στην οποία καταβάλλεται το ποσό, γνωστοποιεί εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών την είσπραξη του οφειλόμενου ποσού στον φορέα διαχείρισης που εξέδωσε την απόφαση. Τον φορέα διαχείρισης ενημερώνει εντός δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών και ο υπόχρεος με την προσκόμιση σε αυτόν των στοιχείων τεκμηρίωσης του καταβληθέντος ποσού.

7. Σε περίπτωση μη επιστροφής του χρηματικού ποσού εντός της προθεσμίας της παρ. 6, η διαδικασία βεβαίωσης του χρέους ολοκληρώνεται εντός εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης στον υπόχρεο φορέα, με τη σύνταξη του χρηματικού καταλόγου από τον φορέα διαχείρισης και με την αποστολή του στην αρμόδια για τη φορολογία εισοδήματος ΔΟΥ του υπόχρεου.

8. Το προς ανάκτηση αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέν ποσό που βεβαιώνεται στη ΔΟΥ επιβαρύνεται με τόκους υπερημερίας και τυχόν λοιπές προσαυξήσεις σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (ΚΕΔΕ).

9. Στις περιπτώσεις πράξεων κρατικών ενισχύσεων, το προς ανάκτηση αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέν ποσό επιστρέφεται εντόκως από την ημερομηνία καταβολής του μέχρι την ημερομηνία επιστροφής του ποσού στη ΔΟΥ. Εφαρμόζεται το επιτόκιο της παρ. 2.

10. Τα αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντα ποσά, που περιλαμβάνονται στις αποφάσεις δημοσιονομικών διορθώσεων και ανάκτησης ή στις αποφάσεις ανάκτησης, βεβαιώνονται από τις αρμόδιες ΔΟΥ και εφόσον εισπραχθούν κατατίθενται σε κατάλληλο λογαριασμό ιδίων εσόδων ΠΔΕ που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος με την αναγραφή του κατάλληλου Αναλυτικού Λογαριασμού Εσόδων (ΑΛΕ).

11. Ειδικά σε περίπτωση κατ' αποκοπή διόρθωσης που επιβάλλεται στο πλαίσιο των διαχειριστικών επαληθεύσεων, ελέγχων νομιμότητας διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων ή ελέγχων του άρθρου 11 και εφαρμόζεται στις δαπάνες κατά τη διοικητική επαλήθευση, εφόσον απαιτείται ανάκτηση, ο αρμόδιος για την έκδοση της απόφασης της παρ. 4 φορέας διαχείρισης δύναται να εισηγείται την έκδοσή της σωρευτικά για τα αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντα ποσά που προκύπτουν από την εφαρμογή της κατ' αποκοπή διόρθωσης. Με βάση την οριστική έκθεση του άρθρου 5, ο δικαιούχος δύναται να επιστρέψει οικειοθελώς τα αχρε-

ωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντα ποσά σε κατάλληλο λογαριασμό ιδίων εσόδων ΠΔΕ που τηρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος με την αναγραφή του κατάλληλου Αναλυτικού Λογαριασμού Εσόδων (ΑΛΕ). Η απόφαση εκδίδεται για τα ποσά, τα οποία δεν έχουν επιστραφεί από τον δικαιούχο έως την έκδοσή της.

12. Για τις ανακτήσεις στο πλαίσιο των χρηματοδοτικών μέσων, ισχύουν τα οριζόμενα στην παρ. 11 του άρθρου 42 του ν. 4914/2022.

Άρθρο 8

Όργανα έκδοσης απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης/μείωσης ορίου πληρωμών και Απόφασης ανάκτησης

Αρμόδια όργανα για την έκδοση της απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης/μείωσης ορίου πληρωμών ή της απόφασης ανάκτησης είναι:

1. Το προβλεπόμενο στο στοιχείο ν) της υποπερ. αα) της περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 34 του ν. 4914/2022 άμεσα εποπτεύον όργανο της Ειδικής Υπηρεσίας που ασκεί καθήκοντα φορέα διαχείρισης, όταν η παρατυπία διαπιστώνεται από την Ειδική Υπηρεσία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις περ. α) και β) της παρ. 2 του άρθρου 2.

2. Το αρμόδιο όργανο του Ενδιάμεσου Φορέα, στην περίπτωση που η παρατυπία διαπιστώνεται από τον Ενδιάμεσο Φορέα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις περ. α) και β) της παρ. 2 του άρθρου 2, ο Ενδιάμεσος Φορέας δεν είναι Ειδική Υπηρεσία και το αρμόδιο αυτό όργανο ορίζεται στη σχετική απόφαση ορισμού/ανάθεσης των αρμοδιοτήτων διαχείρισης. Στην περίπτωση που στην απόφαση ορισμού/ανάθεσης δεν ορίζεται αρμόδιο όργανο για την έκδοση Απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης/μείωσης ορίου πληρωμών ή Απόφασης ανάκτησης, αρμόδιο όργανο για την έκδοση Απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης/μείωσης ορίου πληρωμών ή Απόφασης ανάκτησης είναι το άμεσα εποπτεύον όργανο του φορέα διαχείρισης, ο οποίος έχει αναθέσει τις αρμοδιότητες διαχείρισης.

3. Το αρμόδιο όργανο του φορέα διαχείρισης, όταν η παρατυπία διαπιστώνεται από ελεγκτικές αρχές/όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή εθνικές ελεγκτικές αρχές, με βάση τα οριστικά πορίσματα ελέγχων του άρθρου 11.

Άρθρο 9

Περιεχόμενο της απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης/μείωσης ορίου πληρωμών και της απόφασης ανάκτησης

1. Στην απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης/μείωσης ορίου πληρωμών ή στην απόφαση ανάκτησης αναφέρονται τα εξής στοιχεία:

(α) ο κωδικός ΟΠΣ της πράξης στην οποία επιβάλλεται δημοσιονομική διόρθωση και ανάκτηση/μείωση ορίου πληρωμών ή ανάκτηση, το Πρόγραμμα στο οποίο έχει ενταχθεί, το Ταμείο (ΕΤΠΑ/ΕΚΤ/ΤΣ/ΤΔΜ/ΕΤΘΑΥ), η Συλλογική Απόφαση μέσω της οποίας χρηματοδοτείται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και ο ενάριθμος της πράξης,

(β) το ύψος των μη επιλέξιμων δαπανών που αυτή αφορά και σε περίπτωση ανάκτησης ή μείωσης ορίου

πληρωμών και το αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέν ποσό,

(γ) ο δικαιούχος της πράξης στην οποία επιβάλλεται η δημοσιονομική διόρθωση,

(δ) ο φορέας ή οι φορείς (φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή δημόσιες υπηρεσίες), από τους οποίους αναζητείται το αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέν ποσό,

(ε) τα στοιχεία της διαχειριστικής επαλήθευσης ή ελέγχου νομιμότητας διαδικασίας ανάθεσης και εκτέλεσης δημόσιας σύμβασης ή ελέγχου ελεγκτικής αρχής κατά την οποία διαπιστώθηκε η παρατυπία, καθώς και αναφορά στην έκβαση της διαδικασίας των αντιρρήσεων,

(στ) η παρατυπία που διαπιστώθηκε και η σχετική τεκμηρίωση για την επιβολή της δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης/μείωσης ορίου πληρωμών ή της ανάκτησης.

2. Η απόφαση δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης/μείωσης ορίου πληρωμών ή η απόφαση ανάκτησης υπόκειται στα ένδικα βοηθήματα που προβλέπονται από τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 10

Καθορισμός του ύψους της διόρθωσης ή της δημοσιονομικής διόρθωσης

1. Αναλογική διόρθωση

Η διόρθωση/δημοσιονομική διόρθωση είναι ανάλογη της παράτυπης δαπάνης που διαπιστώνεται. Το ποσό της διόρθωσης/δημοσιονομικής διόρθωσης, το οποίο επιβάλλεται, υπολογίζεται με βάση τις μεμονωμένες παράτυπες δαπάνες που ο δικαιούχος δήλωσε στον αρμόδιο φορέα διαχείρισης και ισούται προς το ποσό της προκληθείσας ζημίας ή με βάση την αρχή της αναλογικότητας στις περιπτώσεις μη τήρησης των μακροχρόνιων υποχρεώσεων από τους δικαιούχους. Τα ανωτέρω εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των προβλεπόμενων στους κανόνες κρατικών ενισχύσεων.

2. Κατ' αποκοπή διόρθωση

Αν η δημοσιονομική επίπτωση μιας παρατυπίας δεν είναι άμεσα μετρήσιμη, και η ζημία του προϋπολογισμού είναι υπαρκτή, αλλά θα ήταν δυσανάλογη η εξ ολοκλήρου ακύρωση της παράτυπης δαπάνης, επιβάλλεται διόρθωση/δημοσιονομική διόρθωση, εφαρμόζοντας κατ' αποκοπή συντελεστές στο σύνολο των δαπανών του επηρεαζόμενου από την παρατυπία πληθυσμού. Η κατ' αποκοπή διόρθωση συνίσταται σε ποσοστό περικοπής, το οποίο προσδιορίζεται με βάση τη βαρύτητα της παράβασης που οδήγησε στη διαπιστωθείσα παρατυπία, λαμβάνοντας υπόψη και την υπ' αρ. C(2019) 3452/14-05-2019 απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία θεσπίζει κατευθυντήριες γραμμές για τον καθορισμό των διορθώσεων που πρέπει να γίνονται στις δαπάνες που χρηματοδοτούνται από την Ένωση λόγω μη συμμόρφωσης προς τους εφαρμοστέους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις.

3. Στις περιπτώσεις πράξεων ενισχύσεων, οι δημοσιονομικές διορθώσεις και οι ανακτήσεις εφαρμόζονται στη δημόσια συνεισφορά που αντιστοιχεί στις δαπάνες που περιλαμβάνονται στη δήλωση δαπανών και η οποία

έχει καταβληθεί στους δικαιούχους από τον φορέα που χορηγεί την ενίσχυση.

4. Εφόσον οι εντοπισθείσες παρατυπίες επηρεάζουν και πληρωμές οι οποίες δεν έχουν ακόμη δηλωθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή/και πραγματοποιηθεί και εμπίπτουν στην παρ. 1, μπορεί να διακόπτεται η περαιτέρω συγχρηματοδότηση του επηρεαζόμενου μέρους, με σχετική αναφορά στην απόφαση του άρθρου 9.

5. Στην περίπτωση που οι παρατυπίες εμπíπτουν στην παρ. 2, η κατ' αποκοπή διόρθωση εφαρμόζεται σε όλες τις πληρωμές, που επηρεάζονται από τη διόρθωση, κατά την καταχώρισή τους στο ΟΠΣ.

Άρθρο 11

Δημοσιονομικές διορθώσεις και ανακτήσεις, μετά από ελέγχους ελεγκτικών αρχών/οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Αρχής Ελέγχου και άλλων εθνικών ελεγκτικών αρχών

1. Στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται παρατυπία με βάση τα οριστικά πορίσματα από ελέγχους ελεγκτικών αρχών/οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο αρμόδιος φορέας διαχείρισης καταχωρίζει τη δημοσιονομική διόρθωση στο ΟΠΣ, μειώνοντας τα συγχρηματοδοτούμενα ποσά που είχαν καταχωρισθεί. Εφόσον απαιτείται ανάκτηση ή μείωση ορίου πληρωμών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 8 του άρθρου 42 του ν. 4914/2022, ο αρμόδιος φορέας διαχείρισης εισηγείται στο αρμόδιο όργανο του άρθρου 8 την έκδοση απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης και μείωσης ορίου πληρωμών ή απόφασης δημοσιονομικής διόρθωσης και ανάκτησης, και εφαρμόζεται η παρ. 3 του άρθρου 6, όταν πρόκειται για μείωση ορίου πληρωμών ή τα οριζόμενα στις παρ. 5 έως 12 του άρθρου 7, όταν πρόκειται για ανάκτηση.

2. Σε συνέχεια οριστικών πορισμάτων από ελέγχους εθνικών ελεγκτικών αρχών εκτός της Αρχής Ελέγχου, ο αρμόδιος φορέας διαχείρισης δύναται να επιβάλει δημοσιονομική διόρθωση. Σε αυτή την περίπτωση, προσδιορίζει σε έκθεση, το ύψος του ποσού που πρέπει να ακυρωθεί παραθέτοντας την κατάλληλη τεκμηρίωση, και εφαρμόζονται κατ' αναλογία οι διαδικασίες και τα οριζόμενα στα άρθρα 4, 5, 6 και 7 της παρούσας, με την καταχώριση της δημοσιονομικής διόρθωσης στο ΟΠΣ να γίνεται το συντομότερο δυνατόν. Εάν ο φορέας διαχείρισης είναι Ενδιάμεσος Φορέας, για τον προσδιορισμό του ποσού της δημοσιονομικής διόρθωσης, συνεργάζεται με την αρμόδια Διαχειριστική Αρχή και στη συνέχεια προβαίνει στις απαιτούμενες ενέργειες.

3. Σε περίπτωση που διαπιστώνεται παρατυπία σε οριστική έκθεση ελέγχου της Αρχής Ελέγχου και επιβάλλεται δημοσιονομική διόρθωση σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην υπουργική απόφαση της περ. α) της παρ. 7 του άρθρου 63 του ν. 4914/2022, ο αρμόδιος φορέας διαχείρισης καταχωρίζει τη δημοσιονομική διόρθωση στο ΟΠΣ εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την παραλαβή της οριστικής έκθεσης ελέγχου της Αρχής Ελέγχου, μειώνοντας τα συγχρηματοδοτούμενα ποσά που είχαν καταχωρισθεί. Εφόσον απαιτείται ανάκτηση για τις δαπάνες που δηλώνονται μετά τον έλεγχο της Αρχής Ελέγχου και δεν περιλαμβάνονται στις ελεγχθείσες δαπάνες της οριστικής έκθεσης ελέγχου, ο αρμόδιος φορέας διαχείρισης εισηγείται την έκδοση Απόφασης ανάκτησης και εφαρμόζονται τα οριζόμενα στις παρ. 5 έως 12 του άρθρου 7.

4. Σε περίπτωση που σε οριστική έκθεση ελέγχου της Αρχής Ελέγχου επιβάλλεται διόρθωση που αφορά πληρωμές οι οποίες δεν έχουν ακόμη δηλωθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή/και πραγματοποιηθεί, η διόρθωση αυτή εφαρμόζεται από τον αρμόδιο φορέα διαχείρισης κατά τη διοικητική επαλήθευση των σχετικών δαπανών στο πλαίσιο της διαδικασίας του ΣΔΕ. Εφόσον απαιτείται ανάκτηση, εφαρμόζονται από τον φορέα διαχείρισης τα οριζόμενα στο άρθρο 7.

5. Σε περίπτωση διαπίστωσης συστηματικής παρατυπίας, τα ποσά που ακυρώνονται δεν μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν για πράξη που επηρεάστηκε από τη συστηματική παρατυπία.

6. Οι κατ' αποκοπή διορθώσεις που αφορούν περισσότερες από μία πράξεις εφαρμόζονται με ευθύνη της Ειδικής Υπηρεσίας «Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων», η οποία και ενημερώνει τους φορείς διαχείρισης.

Άρθρο 12

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 20 Ιανουαρίου 2023

Οι Υπουργοί

Αναπληρωτής Υπουργός
Οικονομικών

Υφυπουργός Ανάπτυξης
και Επενδύσεων

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑΚΗΣ **ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΣΑΚΙΡΗΣ**

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στην Προεδρία της Κυβέρνησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.
- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

- Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.
- Β. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα

ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ

Πωλήσεις - Συνδρομές: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)

Πληροφορίες: (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)

Παραλαβή Δημ. Ύλης: (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)

Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30

Ιστότοπος: **www.et.gr**

Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**

Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr**

Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

